

ธนาคารแห่งประเทศไทย
BANK OF THAILAND

เอกสารรับฟังความคิดเห็น

(ร่าง) หลักเกณฑ์การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance)
ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

สายนโยบายสถาบันการเงิน
ธนาคารแห่งประเทศไทย
มิถุนายน 2565

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สนส. / 256X

เรื่อง การกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ปัจจุบันสถาบันการเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและหลักเกณฑ์กำกับดูแลของทางการหลายแห่ง และขณะเดียวกันยังต้องให้บริการที่ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดี และมีประสิทธิภาพภายใต้ปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 กฎหมายและหลักเกณฑ์ทางการที่ปรับปรุงหรือออกใหม่ บทบาทและความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการเงินที่มีผลต่อธุรกิจ ล้วนทำให้สถาบันการเงินต้องปรับกลยุทธ์และรูปแบบการดำเนินธุรกิจ (Business Model) โครงสร้างของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน การบริหารจัดการ ความเสี่ยง ลักษณะการทำงาน และคุณสมบัติหรือทักษะในการทำงาน (Skill Sets) ของบุคลากรของสถาบันการเงิน

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความจำเป็นในการออกประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ซึ่งเน้นการส่งเสริมบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงข้างต้น โดยยังคงต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ ป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และมีความโปร่งใส ทั้งนี้ ธนาคารแห่งประเทศไทยมุ่งหวังให้สถาบันการเงินสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Culture) และเพิ่มความสำคัญของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้มีบทบาทและรูปแบบการทำงานที่เป็นเชิงรุก (Proactive) และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategic Partner) มากขึ้น รวมถึงมีการจัดสรรบุคลากร เครื่องมือ และระบบงานที่ดีและเพียงพอ โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล (Regulatory Technology: RegTech) เพื่อสนับสนุนการทำหน้าที่ของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังได้รวมหลักเกณฑ์สำหรับสถาบันการเงินและกลุ่มธุรกิจทางการเงินไว้ในประกาศฉบับนี้ด้วย

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 41 วรรค 3 (2) และ (3) มาตรา 57 และมาตรา 71 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ให้สถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงินถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. แนวปฏิบัติที่ยกเลิก

แนวปฏิบัติธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน (Compliance) ลงวันที่ 3 สิงหาคม 2551

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับ

4.1 สถาบันการเงินทุกแห่งตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

4.2 บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินทุกแห่งตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์” หมายความว่า ความเสี่ยงอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อบังคับ มาตรฐาน และแนวปฏิบัติที่บังคับใช้กับธุรกรรมต่าง ๆ ของสถาบันการเงิน ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายทางการเงินจำนวนมาก ความเสียหายต่อชื่อเสียงของสถาบันการเงิน หรือการถูกทางการเข้าแทรกแซง

“กลุ่มธุรกิจทางการเงิน” หมายความว่า กลุ่มธุรกิจทางการเงินตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับโครงสร้างและขอบเขตธุรกิจของกลุ่มธุรกิจทางการเงิน

5.2 หลักการ

การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือหรือกลไกที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องได้อย่างครบถ้วนและถูกต้อง ดังนั้น สถาบันการเงินจึงต้องให้ความสำคัญกับหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Unit) ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีความสำคัญในการทำหน้าที่ทั้งการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Function) และการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk Management) รวมทั้งควรส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ มีรูปแบบการทำงานที่เป็นเชิงรุก (Proactive) และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษากลยุทธ์ทางธุรกิจ (Business Strategic Partner) ให้กับหน่วยธุรกิจมากขึ้น เพื่อลดโอกาสในการเกิดความเสียหายและความเสียหายต่อชื่อเสียง ฐานะ หรือการดำเนินงานของสถาบันการเงิน โดยที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานดังกล่าวยังต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นอิสระ (Independence) ป้องกันไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest) และมีความโปร่งใส (Transparency)

ทั้งนี้ สถาบันการเงินควรประเมินความเหมาะสมของบุคลากร เครื่องมือ และระบบงานต่าง ๆ และจัดสรรทรัพยากรดังกล่าวให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เพื่อช่วยสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสถาบันการเงินควรปลูกฝังวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Culture) พร้อมสื่อสารให้พนักงานทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ โดยมีคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินประพาดิตนเป็นแบบอย่างที่ดี รวมทั้งพนักงานทุกคนมีหน้าที่ศึกษาทำความเข้าใจการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรสนับสนุนให้มีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานเพื่อให้อาจสามารถป้องกันความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วย

อนึ่ง บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินมีหน้าที่ดูแลให้บริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีกระบวนการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการรายงานผลการปฏิบัติงานและการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตลอดจนประเด็นสำคัญให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินทราบ ทั้งนี้ บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินสามารถพิจารณากำหนดรูปแบบของกระบวนการปฏิบัติงานด้านการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินให้สอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจและความเสี่ยงโดยรวมของกลุ่มธุรกิจทางการเงินได้ โดยต้องมีการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานหรือบุคคลที่ทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างชัดเจนและเป็นอิสระ รวมทั้งปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

5.3 หลักเกณฑ์การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ด้วยความเรียบร้อย และป้องกันการกระทำใด ๆ ที่อาจก่อให้เกิดการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ สถาบันการเงินควรกำหนดให้มีหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน

นอกจากนี้ หากสถาบันการเงินมีการดำเนินกิจการในต่างประเทศ สถาบันการเงินก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงินของประเทศที่ไปเปิดดำเนินกิจการด้วย และหากสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ใดที่กำหนดในประกาศฉบับนี้ได้ ให้ขอหารือธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายกรณี

ทั้งนี้ ให้บริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศฉบับนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม รวมทั้งบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินต้องดูแลให้บริษัทลูกในกลุ่มธุรกิจทางการเงินที่มีนัยสำคัญมีการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของตนเองด้วย

5.3.1 นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องจัดทำนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Policy) เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงินหรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแล (Oversight level) ชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เช่น คณะกรรมการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (ถ้ามี) หรือคณะกรรมการกำกับความเสี่ยง โดยนโยบายดังกล่าวควรสอดคล้องกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง นอกจากนี้ สถาบันการเงินต้องกำหนดกระบวนการตรวจสอบข้อบกพร่องและการติดตามการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างเหมาะสม รวดเร็ว และทันกาล รวมทั้งควรสื่อสารนโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้พนักงานทุกคนรับทราบและถือปฏิบัติ

ทั้งนี้ นโยบายการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต้องประกอบด้วยรายละเอียดอย่างน้อย ดังนี้

(1) หลักเกณฑ์ทั่วไปสำหรับพนักงานทั้งองค์กร และหลักเกณฑ์เฉพาะด้านสำหรับพนักงานบางกลุ่ม เช่น หลักเกณฑ์สำหรับพนักงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ติดต่อกับลูกค้าโดยตรง

(2) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Risk Management) และการดำเนินการแก้ไขความเสี่ยงดังกล่าวของหน่วยงานต่าง ๆ ภายในองค์กร

(3) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนให้พนักงานในองค์กรตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง จนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กรที่ดีด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรทบทวนนโยบายดังกล่าวตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยกำหนดระยะเวลาในการทบทวนนโยบายดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สอดคล้องกับปัจจัยที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยงด้านปฏิบัติการใหม่ ๆ

อนึ่ง สำหรับสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่บริษัทแม่ หรือสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานภูมิภาค มีการกำหนดนโยบายการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Corporate Compliance Policy) ซึ่งสอดคล้องกับประกาศฉบับนี้ ให้สาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศถือปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวต่อไปได้

5.3.2 กฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องจัดทำกฎบัตรของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Unit Charter) เป็นลายลักษณ์อักษรและต้องได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งอย่างน้อยควรมีรายละเอียดดังนี้

(1) ปัจจัยที่ใช้ในการวัดความเป็นอิสระของหน่วยงานหรือผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เช่น โครงสร้างและสายการรายงานของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือสถานภาพของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เป็นต้น

(2) หน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตามที่กำหนดในข้อ 5.3.4 รวมถึงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กับหน่วยงานอื่นของสถาบันการเงิน

(3) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูลหรือเอกสาร และบุคลากรเท่าที่จำเป็นและเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

(4) สิทธิในการสืบสวนการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ และสิทธิในการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานเชี่ยวชาญอื่นภายในสถาบันการเงินตามความจำเป็น เช่น หน่วยงานกฎหมาย หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน หรือสิทธิในการแต่งตั้งที่ปรึกษาทางกฎหมายจากภายนอกเพื่อทำหน้าที่ดังกล่าวตามความเหมาะสม

(5) สิทธิในการเข้าพบและเปิดเผยข้อสังเกตที่พบต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการชุดอื่นที่ได้รับมอบหมาย หรือผู้บริหารระดับสูงได้โดยตรง

5.3.3 โครงสร้างสายบังคับบัญชาหรือสายการรายงาน

ให้สถาบันการเงินกำหนดโครงสร้างสายบังคับบัญชาหรือสายการรายงานของหน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เป็นทางการ และเอื้อให้หน่วยงานดังกล่าวทำหน้าที่ได้อย่างอิสระ โดยรายงานต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน **หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแล (Oversight level) ชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์** เช่น คณะกรรมการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (ถ้ามี) **หรือคณะกรรมการกำกับความเสี่ยง** นอกเหนือจากการรายงานต่อผู้จัดการหรือผู้บริหารในตำแหน่งสูงสุดของสถาบันการเงิน

ทั้งนี้ รูปแบบของหน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์จะเป็นหน่วยงานเอกเทศที่รับผิดชอบงานด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance Function) ทั้งหมด หรือจะแยกงานบางส่วนไปรวมกับหน่วยงานอื่นที่เป็นหน่วยงานกำกับภายใน (Second Line of Defense) เช่น หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หรือหน่วยงานกฎหมายก็ได้ โดยสถาบันการเงินต้องมั่นใจว่ายังคงความเป็นอิสระ และสามารถดำเนินงานการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ กรณีที่มีพนักงานซึ่งรับผิดชอบงานด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ปฏิบัติงานประจำที่หน่วยงานอื่น เช่น หน่วยธุรกิจ หรืออยู่ภายใต้สายงานบริหารความเสี่ยง หรือสายงานกฎหมาย สถาบันการเงินต้องมั่นใจว่าพนักงานรายดังกล่าวมีการรายงานงานด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่อหัวหน้าหน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ **และให้หัวหน้าหน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ร่วมประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคคลดังกล่าวด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นอิสระอย่างแท้จริง**

อนึ่ง สำหรับธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศสามารถกำหนดให้หน่วยงานกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์รายงานการปฏิบัติหน้าที่ไปยังคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของบริษัทแม่ สำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานภูมิภาคได้

5.3.4 หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องกำหนดขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบของหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน มีความเป็นอิสระ และไม่ถูกรอบงำจากหน่วยธุรกิจ โดยกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษรและได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการ ในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่งอย่างน้อย ควรมีรายละเอียดดังนี้

(1) ศูนย์กลางด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(1.1) เป็นผู้ให้ความรู้ คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติ ตามกฎเกณฑ์ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ผู้บริหารและพนักงานของสถาบันการเงิน **รวมทั้ง ยังต้องติดตาม และดูแลให้ผู้บริหารและพนักงานของสถาบันการเงินเข้าใจกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นอย่างดีเพื่อให้นำไปปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง** รวมถึงสื่อสารให้ผู้บริหารและพนักงานเข้าใจ ความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือ แก้ไขข้อบกพร่องได้

(1.2) **ปฏิบัติหน้าที่เชิงรุก และทำหน้าที่เสมือนเป็นที่ปรึกษา** กลยุทธ์ทางธุรกิจให้กับหน่วยธุรกิจ เช่น การให้คำปรึกษา คำแนะนำ หรือร่วมพิจารณาการออกแบบ หรือการสอบทานผลิตภัณฑ์หรือบริการเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้และเป็นไปตาม ข้อกำหนดของกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยการทำหน้าที่ดังกล่าวควรเป็นไปตามกลไก หรือขั้นตอนที่สถาบันการเงินกำหนด

(1.3) ส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ได้รับการอบรมเกี่ยวกับกฎหมายและกฎเกณฑ์ การกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และการบริหารจัดการความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งได้รับการพัฒนา ความรู้และทักษะอื่นที่เป็นประโยชน์ต่องานด้วย

(1.4) ประสานกับหน่วยงานภายในอื่นของสถาบันการเงิน เช่น หน่วยธุรกิจ หน่วยงานบริหารความเสี่ยง หรือหน่วยงานตรวจสอบภายใน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพใน การปฏิบัติงานการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ รวมทั้งประสานงานและให้ความร่วมมืออันดีกับ หน่วยงานภายนอก เช่น หน่วยงานกำกับดูแล หรือผู้สอบบัญชี เพื่อรายงานตามที่กฎเกณฑ์กำหนด

(1.5) ปฏิบัติงานในหน้าที่เฉพาะตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น ปฏิบัติงานด้านการป้องกันการฟอกเงิน

(2) การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(2.1) กำหนดและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตามรายละเอียดตามข้อ 5.3.7 และควบคุมให้มีการปฏิบัติงานตามที่ระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กำหนด

(2.2) รายงานผลการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือประเด็นอื่นใดที่อาจส่งผลกระทบต่อชื่อเสียง ฐานะ หรือการดำเนินงานของสถาบันการเงิน รวมทั้ง รายงานความคืบหน้าในการแก้ไขปัญหาและข้อบกพร่องที่เกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้ผู้บริหารระดับสูง และคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ให้ทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขตามระยะเวลาที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการแก้ไขข้อบกพร่องและผลกระทบ ตลอดจนความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(3) การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(3.1) จัดทำนโยบายการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ กฎบัตร แนวทางการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เป็นลายลักษณ์อักษรเสนอให้คณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์พิจารณาอนุมัติ รวมถึงจัดทำคู่มือข้อพึงปฏิบัติ (Code of Conduct) และคู่มือการปฏิบัติงาน (Compliance manual) เพื่อเป็นแนวทางให้คณะกรรมการ ผู้บริหาร และพนักงานของสถาบันการเงินถือปฏิบัติ

(3.2) จัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ประจำปี (Compliance Program) ซึ่งอย่างน้อยควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับขอบเขตและระยะเวลาในการติดตามหรือสอบทานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหน่วยงานอื่นในสถาบันการเงิน

(3.3) จัดทำรายงานการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี (Annual Compliance Report) ที่ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ซึ่ง**ควรมี**รายละเอียดอย่างน้อยตามประกาศคณะกรรมการกำกับตลาดทุนว่าด้วยการจัดให้มีหน่วยงานกำกับดูแลการปฏิบัติงานของผู้ประกอบธุรกิจ

(3.4) จัดทำรายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ และเสนอกรณีที่มีนัยสำคัญต่อคณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับ

ดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เพื่อรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบตามข้อ 5.8.3 (4)

5.3.5 คุณสมบัติ และการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สนับสนุนให้หน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยต้องมีคุณสมบัติและปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) คุณสมบัติของหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

(1.1) ต้องมีสถานภาพในองค์กรที่สูงเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่และถ่วงดุลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สามารถคานอำนาจกับหน่วยธุรกิจได้)

(1.2) ต้องมีความรู้ ความเข้าใจกฎหมายและกฎเกณฑ์ และมีประสบการณ์ในงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์เป็นอย่างดี

(1.3) ต้องมีคุณสมบัติและความสามารถที่เหมาะสม (Fit and Proper) และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

(2) การแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน หัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

คณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ต้องอนุมัติการแต่งตั้ง โยกย้าย ถอดถอน รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงานหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ทั้งนี้ สถาบันการเงินต้องยื่นขอความเห็นชอบการแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์มายังธนาคารแห่งประเทศไทย โดยต้องปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การพิจารณาให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งกรรมการ ผู้จัดการ ผู้มีอำนาจในการจัดการ หรือที่ปรึกษาของสถาบันการเงิน บริษัทแม่ของสถาบันการเงิน และบริษัทลูกที่ประกอบธุรกิจทางการเงิน

5.3.6 คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน ต้องปฏิบัติงานหน้าที่ด้วยความอิสระ และไม่เป็นผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานอื่นที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์จากการทำหน้าที่กำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และความสัมพันธ์ส่วนตัว โดยควรมีคุณสมบัติอย่างน้อยดังนี้

(1) มีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และสามารถประเมินผลกระทบของกฎหมายและกฎเกณฑ์ดังกล่าวต่อการดำเนินงานของสถาบันการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรมีความรู้หรือประสบการณ์ในงานด้านอื่นที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ เช่น ด้านการเงิน ด้านบัญชี ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการและประเมินความเสี่ยง และด้านการบริหารธุรกิจหรือนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นต้น

(2) มีความใฝ่รู้ และพัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่องานกำกับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เช่น การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล หรือมาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics)

(3) มีทักษะในการติดต่อสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องเข้าใจความเสี่ยงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ตลอดจนสามารถให้ความช่วยเหลือและจัดการปัญหาการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

5.3.7 การบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

สถาบันการเงินต้องกำหนดและพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับขนาด กลยุทธ์ ลักษณะและความซับซ้อนของธุรกิจ รวมถึงความเสี่ยงโดยรวมของสถาบันการเงิน เพื่อให้สามารถรองรับกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางการที่อาจปรับเปลี่ยนหรือออกใหม่ในอนาคตได้ โดยสถาบันการเงินควรมีระบบการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ดังนี้

(1) การระบุและประเมินความเสี่ยง

ระบุจุดที่มีความเสี่ยงหรือแหล่งที่มาของความเสี่ยง โดยครอบคลุมกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางการที่สถาบันการเงินต้องถือปฏิบัติ รวมถึงในกรณีพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริการ หรือระบบงานใหม่ ๆ ของสถาบันการเงิน ตลอดจนหาสาเหตุหรือปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยง และผลกระทบของความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ อย่างไรก็ตาม ในการระบุความเสี่ยงควรพิจารณา

จากปัจจัยภายใน ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยอื่นที่อาจทำให้สถาบันการเงินไม่สามารถปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือก่อให้เกิดความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ด้วย

สำหรับการประเมินความเสี่ยง ให้สถาบันการเงินจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ ซึ่งควรพิจารณาจากโอกาสหรือความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง และระดับความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว โดยมีระบบหรือเครื่องมือที่เหมาะสมสำหรับช่วยระบุ ประเมิน (Assessment) และวัดความเสี่ยง (Measurement) ทั้งนี้ การประเมินความเสี่ยงควรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และทบทวนความเหมาะสมเป็นระยะ รวมถึงประเมินความเสี่ยงในกรณีที่มีการออกผลิตภัณฑ์ บริการ หรือระบบงานใหม่ ๆ ของสถาบันการเงินด้วย

(2) การติดตามและสอบทานความเสี่ยง

ประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี ซึ่งระบุรายละเอียดขอบเขตการติดตามหรือสอบทานหน่วยงานอื่นในสถาบันการเงิน และกำหนดผู้รับผิดชอบ เป้าหมาย และระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น การสอบทานระเบียบข้อบังคับที่ให้พนักงานถือปฏิบัติ การสุ่มทดสอบรายการ หรือการทดสอบความรู้พนักงานในเรื่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ต่าง ๆ รวมถึงมีการสอบทานการดำเนินการตามแผนดังกล่าวในระยะเวลาที่เหมาะสม เป็นต้น

นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรจัดให้มีกระบวนการหรือเครื่องมือในการติดตามหรือสอบทานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงิน และการแก้ไขปัญหาหรือข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ตรวจพบจากการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ เช่น การสุ่มสอบทานการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือการสอบทานรายงานตามที่กฎเกณฑ์ต่าง ๆ กำหนด โดยอาจนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล เพื่อป้องกันและควบคุมเหตุการณ์ความเสียหายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทันท่วงที

(3) การตรวจสอบและแก้ไขปัญหา

กำหนดกระบวนการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ชัดเจน โดยวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริง (Root Cause Analysis) ของการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ รวมทั้ง จัดทำแนวทางแก้ไขหรือควบคุมที่ตรงจุดและเหมาะสม ร่วมกับหน่วยงานภายในที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดข้อบกพร่องซ้ำอีกในอนาคต เช่น การเพิ่มการควบคุมภายใน การปรับปรุงกระบวนการทำงาน การจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกำกับดูแล

(4) การรายงานและการประเมินผล

จัดทำรายงานผลและประสิทธิภาพของการบริหารความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อย่างสม่ำเสมอ ตั้งแต่การระบุและประเมินความเสี่ยง การเปลี่ยนแปลงความเสี่ยง การติดตามและสอบทานความเสี่ยง จนถึงการตรวจสอบและแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดการพัฒนากระบวนการทำงานและแก้ไขข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง และสามารถรองรับการปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มขึ้นของกฎหมายและกฎเกณฑ์ทางการในอนาคตได้

5.3.8 การรายงานข้อมูลงานด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

ให้สถาบันการเงินนำส่งรายงานหรือข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย ดังนี้

(1) **นโยบายด้านการกำกับปฏิบัติตามกฎเกณฑ์** ให้สถาบันการเงินรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบครั้งแรกและทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายดังกล่าว ภายใน 30 วันนับจากวันที่คณะกรรมการสถาบันการเงิน หรือคณะกรรมการในระดับกำกับดูแลชุดอื่นที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์อนุมัติ

(2) **รายงานการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ประจำปี** ให้สถาบันการเงินนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทยภายใน 90 วันนับจากวันสิ้นปีบัญชีของสถาบันการเงิน

(3) **รายงานการประชุมคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ในการกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์** (ถ้ามี) ให้สถาบันการเงินนำส่งธนาคารแห่งประเทศไทยทุกครั้ง ภายในระยะเวลาอันควร

(4) **รายงานการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์** ให้สถาบันการเงินรายงานธนาคารแห่งประเทศไทยทราบโดยเร็วในกรณีที่ตรวจพบและได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นการกระทำผิดจริง และให้รายงานการปรับปรุงแก้ไขภายใน 15 วันทำการนับแต่วันที่ดำเนินการเสร็จสิ้น

โดยกรณีที่ต้องรายงานได้แก่ กรณีการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของคณะกรรมการและผู้บริหารระดับสูงทุกกรณี โดยสาขาธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศให้รายงานการไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของผู้บริหาร 3 ลำดับสูงสุด หรือกรณีอื่นที่นอกเหนือจากกรณีข้างต้น ซึ่งสถาบันการเงินพิจารณาแล้วว่ามีนัยสำคัญที่สูงกว่าระดับความเสียหายขั้นต่ำ (Threshold) ที่สถาบันการเงินกำหนดไว้

อนึ่ง กรณีหน่วยงานกำกับ การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ตรวจพบการกระทำทุจริตให้ประสานหน่วยงานตรวจสอบภายในหรือหน่วยงานภายในที่ได้รับมอบหมายให้ตรวจสอบการกระทำทุจริต และปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงินกำหนด

5.3.9 การใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ (Business Partner)

กรณีสถาบันการเงินจะใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจสำหรับงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ขอให้สถาบันการเงินปฏิบัติตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจ (Business Partner) ของสถาบันการเงิน ทั้งนี้ พันธมิตรทางธุรกิจดังกล่าวต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรรมการหรือผู้บริหารของสถาบันการเงิน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนในองค์กร รวมทั้งสถาบันการเงินยังคงมีหน้าที่ความรับผิดชอบจากการใช้บริการจากพันธมิตรทางธุรกิจเสมือนสถาบันการเงินเป็นผู้ดำเนินการเอง

6. บทเฉพาะกาล

ให้สถาบันการเงินหรือบริษัทแม่ของกลุ่มธุรกิจทางการเงินดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ภายใน 120 วันนับแต่วันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับ

6.1 การกำหนดโครงสร้างสายบังคับบัญชาหรือสายการรายงานตามหลักเกณฑ์ข้อ 5.3.3

6.2 การขอความเห็นชอบการแต่งตั้งหัวหน้าหน่วยงานกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้มีผลใช้บังคับซึ่งไม่เคยได้รับความเห็นชอบจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามหลักเกณฑ์ข้อ 5.3.5

7. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

8. กำหนดการรับฟังความคิดเห็น

ธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะร่างหลักเกณฑ์การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ (Compliance) ของสถาบันการเงิน และกลุ่มธุรกิจทางการเงิน ตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน 2565 จนถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2565

ทั้งนี้ หากท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดส่งแบบแสดงความคิดเห็น
กลับมายังงานธรรมาภิบาล 1 และงานธรรมาภิบาล 2 ผ่านทาง Email: CG1-RPD2@bot.or.th และ
CG2-RPD2@bot.or.th

ผู้ประสานงาน:

งานธรรมาภิบาล 2

ฝ่ายนโยบายและกำกับสถาบันการเงิน 2

สายนโยบายสถาบันการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 6045, 0 2356 7358, 0 2283 6523

